

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק

אבדק"ק צאנז-קלויזענבורג זצוקללה"ה

גליון כ"ח

[תש"ע]

שנה כ"ו

בשיעור חורש"י פרישת צו תשכ"ז (א)

וידבר ה' אל משה לאמר צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו. ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח ושמו אצל המזבח. ופשט את בגדיו וכו' והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה.

(ויקרא ו, א-ו)

צריך לבאר הלשון תוקד בו, והל"ל עליו. ומפרשי התורה (בעה"ט) מבארים דזה קאי על אש שלמעלה שהיה רובץ כארי והיה בוער תמיד לא תכבה, ואעפ"כ והאש על המזבח תוקד בו, שצריך להביא מן ההדיוט.

ובתורת משה להאלישי"ך הק' מביא דבר נפלא לבאר מצות תרומת הדשן, וז"ל: אם תשאלך נפשך, למה זה יורם חלק מהדשן, ויושם אצל המזבח בקדושה בבגדי קודש ושיבלע במקומו, ומה נשתנה מיתר הדשן. אך זאת תשיב אל לבך, כי זה הוראה על קדושת אש מן השמים, אשר על המזבח. כי ולבש הכהן בגדי שרד לתרומת הדשן, ולא בבגדים אחרים, כאשר בהוצאת הדשן מן התפוח שבמזבח, ואין זה רק כי מלא המחתה הניטל מן המאוכלות הפנימיות שתורמין בכל יום, הוא כאילו היא תרומה והיא קודש. כמו שמוציאין תרומת מעשר מן המעשר ונשאר השאר חולין, כן תורמין תרומת הדשן מלא המחתה בכל יום, ושמו אצל המזבח ונבלע במקומו. והטעם יהיה, כי הנה יש אש מן השמים, ואש מן ההדיוט של עצי המערכת. על כן כנגד מה שנאכל מן הקרבן על ידי אש מן השמים, היה נתרם כי קודש הוא. ויש ברירה מן השמים, ועל כן היה נבלע במקומו, ועל כן היה מה אוכלות הפנימיות, כי שם עיקר מאכולת אש של מעלה.

וזו מורה מה שכתבנו למעלה, כי אחר שאפילו בדשן יש קדושה מהנאכל על ידי אש העליון מה גם עתה טרם יתעכל, כי מה שאש של מעלה נאחו בו, מחזיק את העולה בקדושתה, גם שתהיה כל הלילה עד הבקר.

והנה לפיכך ראייה מוחשת, והיא, כי הנה והאש וכו', כי לא אמר ואש, כי אם והאש בה"א הידיעה, לומר ראה כאשר האש בלבד על המזבח, שכלו כל עצי המערכה ולא נשאר רק האש הידיעה על המזבח, עם כל זה לא תכבה, כי אינו כאש של מטה שבאפס עצים תכבה אש, כי זו אפילו באפס עצים וגחלים, רק האש לברה, היא קיימת. עם שאין עצים או פחם ליאחו, כי אם היא על המזבח, תוקד בו במזבח לא תכבה. [אם כן] מזה תראו כי רוחניות וקדושה היא עומדת בעצמה. [ובערך] עליה העצים, כי העצים באים עליה ולא שהעצים מהיום אותה וזה בבקר בלבד, ועוד כי וערך עליה העולה בבקר, ואחר כך והקטיר עליה חלבי השלמים כל היום, ועם כל זה אש תמיד תוקד על המזבח, כלומר עם שיכלו העצים בנתיים ואין שם רק אש על המזבח, ולא לערוך עוד עצים, עם כל זה לא תכבה, עכ"ל"ק.

*

ביהודה ועוד לקרא וכמו שרגא בטיהרא מאי מהני, נראה לבאר טעם המצוה להביא אש מן ההדיוט. דלהורות נתן שאל יחשוב האדם כאילו השי"ת נצרך לעבודתו, ובפרט להידוע מספה"ק שע"י שבנ"י ישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כח בפמליא של מעלה כביכול (ע"י אי"כ פ"א ל"ג; מגילה יא.). בבחינת תנו עוז לאלקים (תהלים סח, לה). ובפרט לאלו אשר אומרים לשם יחוד קודם עשיית כל המצוות, אשר לזאת כיוונו מארי דריון שבזאת יתקונו כל האורות וכל ההשפעות, ואם כן שמא יחשוב האדם שבלעדו לא יתקונו כל האורות.

עובדא הוה אצל זקה"ק מצאנו זי"ע, שאחד מחסידיו היושבים בשוה"ט התבטא בהתלהבות ואמר: הבוכ"ע ג"כ לא עשה מקח רע בבחרו לנחלתו את עם ישראל, נעמד זקה"ק ונגענה לעומתו: דו גאלגאן, הבוכ"ע אינו צריך לשום אדם, הכל צריכים לו והוא אינו צריך לכלום. וכאומרנו אדון עולם אשר מלך במרם כל יציר נברא.

ורצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם, להנאתם ולטובתם, תורה ומצוות, וכדו"ל (ב"ר מד, א) וכי מה איכפת לו להקב"ה למי ששוחט מן

הצואר או מי ששוחט מן העורף, הוי לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות. וזה סתרי תורה שא"א לילוד אשה להשיגם, וכמו שאמר זקה"ק מצאנו זי"ע כשעה לפני הסתלקותו: כעת אני רואה איך שהבורא כל העולמים הוא אין סוף וממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה.

והמצוות שנתן השי"ת לנו הוא בדומה למשחק שבונה וסותר ושוב בונה. ובאמת מי שברא העולם יש מאין יכול לתקן כל העולם ולהוציא חלק הרע מן הרשעים ברגע אחד. אמנם ידוע מה שכתבו בספרי קודש (עין ישמה משה פר' כי תשא עה"פ ה' ה' קל רחום וחנן) **לְבַאֵר הַפְּסוּק (מְלֹאכֵי ג, ו) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם. כִּי אִם ח'וּ הִיָּה מְקוֹם שִׁיִּצְוִיר שִׁינֵע פֶּגֶם הַחַטָּא אֲצֵל הַקֶּב"ה אֵין סוּף כ"ה וּב"ש הִיָּה נִגְזֵר כְּלִיָּה ח'וּ כִי הִיָּה הַעוֹנֵשׁ בְּלֹא גְבוּל, אֲךָ מַחֲמֵת שְׁאֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי וְאֵין שִׁינֵי וּפֶגֶם בַּעֲצוּמוֹתַי ית"ש לִכֵּן אַתֶּם בְּנֵי יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם. וְעִיקַר תְּכִלִּית בְּרִיאַת הָעוֹלָם הוּא לְהַרְאוֹת שְׁלִימוֹתוֹ לְנִבְרָאִים, אֲבָל בְּאֵמֶת כְּטֵרֵם כָּל יִצִּיר נִבְרָא כִּכֵּר הִיתָה שְׁלִימוֹתוֹ בְּתְכִלִּית הַשְּׁלִימוֹת כְּפִי שֶׁמְבוֹאֵר בַּהֲקֵדְמָה לְסֵפֶר מִשְׁנַת חֲסִידִים.**

לְזַה צוה השי"ת להביא אש מן ההדיוט אע"פ שהיה אש שלמעלה בוער תמיד על המזבח, להורות בא שאל ידמה האדם בעצמו שעל ידו ניוונים המלאכים ובלעדו הוה פסקא חיותיה. כדאיתא מזוה"ק ומהאריה"ק שע"י הקרבת הקרבנות ניוונים המלאכים. ומדי דברו בו זכור אוכרנו מה שידוע מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע שאמר על הרה"ק הררי"מ מזולאטשוב זי"ע דכשמחבר את הקרסים מה"סטראקעס" קודם תפלת ערבית ניוונים מזה שמונים אלף כתות מלאכים. ועל זה צוה השי"ת להביא אש מן ההדיוט שכאן רואה כל אחד בחוש שאין השי"ת צריך לאש מן ההדיוט, ועכ"ז צוה השי"ת שיביא אש מן ההדיוט כדי לזכותם במצוות וליתנם שכר, ולהביאם לחיי העולם הבא.

וַיְבֹאֵר בזה קושיית רז"ל (ר"ה יז:): עה"פ (תהלים פב, יג) ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, כתיב ולך ה' חסד וכתיב תשלם לאיש כמעשהו. וכן צ"ב שלכאורה אם לא יקיים המצוות לא יהיה תיקון העולמות. ולדרכנו יבואר שהקב"ה משלם לאיש כמעשהו, דהיינו כאילו שאם לא היה עושה מעשה המצוה לא היה קיום לעולם, ומשלם לעושים רצונו ופורע מהרשעים כדי שיסברו שהם מחשכין ומאירין העולם.

וּבְאֵמֶת אינו כן, ובסוד כמוס זה בקיאין רק אלו שיודעין בדרכין טמירין, והם רזין דלעילא, ומי שלא קיבל בקבלה מפי אליהו הנביא וכן מי שאין לו

קדושה מלעילא, אסור לו לחשוב בזה, וזהו מאחד היסודות ב"ג עיקרים, וח"ו לא דורשין רגלי השכינה ואור אין סוף לא נשתנה ומאיר כמו במתן תורה.

*

אמנם הגם שאין השי"ת נצרך לעבודת האדם, מכל מקום רצונו ית"ש שעל האדם לגשת לעבודת השי"ת כאילו הקב"ה זקוק לעבודתו ועל ילוד אשה לחשוב כאילו בלעדו לא יתקנו האורות ולא יהיה קיום לעולם.

על זה צוה השי"ת להביא אש מן ההדיוט, אע"פ שהיה אש מלמעלה שהיה בוער תמיד, שלהורות בא שעל האדם לחשוב כאילו בלעדו לא יבער אש על המזבח.

*

רק משה איש האלקים, שהיה כולו אלקות, וכן יעקב שקראו לו הקב"ה ישראל (בראשית לה, י) הם עובדים השי"ת במדרגה זו שביטלו עצמם לגמרי ולא חושבים שבלעדם לא יתקנו התיקונים.

ובאמת צ"ב מדוע הוא כן שאנשים פחותים כערכינו עלינו לחשוב כאילו הקב"ה נצרך לעבודתינו, ולעומת זה הצדיקים אין עובדים השי"ת באופן זה. אלא דהנה צדיקים העובדים השי"ת באמת מגיעים למדרגה שגששים עצם אלקות, שמבטלים כל כך החומר עד כדי כך שהגשמי נעשה רוחני.

כמו שאמר פעם זקה"ק מצאנו זי"ע שיש נשמות שלא נהנו מעץ הדעת ואינם זקוקים לאכול, ומנה ביניהם את רבה"ק הרבי ר' אלימלך את המאור ושמש ואת האור לשמים זי"ע, ואמר שמי שהכיר אותם באמת ראה שחיו בלי אכילה, כמו מלאכי מעלה.

כן מצינו בדניאל שנבוכדנצר ענה ואמר הא אנא חזה גברין ארבעה וגו' ורוה די רביעאה דמה לבר אלהין (דניאל ג, כה) כן (במדבר כ, טו) וישלח מלאך זה משה. וכמו שאלהיו הנביא הוא מלאך ה' שיוורד בלבוש אדם, כן הצדיקים הם מלאכים בדמות אנשים.

ואמרו על הבעש"ט שכל ימיו היה מחכה לעולם התיקון ויהיה כאלהיו הנביא זכור לטוב וכחנוך וכמלאך העולה שוב לשמים. לכן הצדיקים שהם עצם אלקות, אינם מרמים את עצמם כאילו הקב"ה צריך לעבודתם.

לדרכנו יבואר היטב שלכן נענשו נדב ואביהוא על שהקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם (ויקרא י, א), כי נדב ואביהוא אין לנו השגה במדרגתם והם היו עצם אלקות, א"כ אין צורך להם האש זרה כי זהו רק לאלו שעבודתם הוא מתוך מחשבה שבלעדם לא יתוקנו האורות. לזה אמר משה רבינו כעת אני רואה שהם גדולים ממני וממך, שמתוך שנענשו ראה שהם היו עצם אלקות.

הלל היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד לקיים מה שנא' (במדבר ט, יא) על מצות ומרורים יאכלוהו. זקה"ק מדינוב זי"ע מביא בכמה מקומות בשם הרה"ק ר' מנחם מענדל מרימנוב זי"ע ששאל מהיכן נצמח דבר זה שילד שנולד לאדם מוישראל בקדושה ובטהרת המשפחה, ושולחים אותו לתלמוד תורה כשר, והיה צריך להיות שככל שיגדל הילד יותר יתעלה יותר ויתנהג טוב יותר. ומדוע בעינינו ראינו שהדבר הוא להיפך שבקטנותו הרי הוא מתנהג בתמימות והולך בדרך טובים, ואילו הרבה נערים יש שבגדלותם המה סוררים ומורים (והרה"ק מרימנוב בשעתו לפני קרוב למאתיים שנה כבר שאל שאלה זו). והשיב על זה הרה"ק מרימנוב שהוא מפני שאביהם הרוויח את ממונו שלא בכשרות, על ידי גניבה וגזילה ועל ידי אונאה במסחר בכל מיני אופנים ודרכים של גזילות, ומממון זה שהרוויח שלא ביושר קנה אוכל ומאוכל זה נתן לאכול לילדיו, וכיון שממון זה הוא ממון טמא הרי כמו כן כל מה שקונים בכסף זה הרי הוא טמא מטומא, (ואף שדנו בגמ' (קידושין נח.) אם שביעית תופסת את דמיה, אך נראה מזה שבגזל ודאי אמרינן שתופס את דמיו) וכיון שאדם זה נתן לבניו לאכול מממון זה סופם שיצאו לתרבות רעה רח"ל, עכד"ק.

לא זו בלבד אלא אפילו כשאדם קונה במעות של גזל דברי מצוה, נכנסת הטומאה בהם, ויוכל להיות שיהיה לאדם מצות של מצוה והינם טמאים ומטומאים. ויבואר בזה מה שמצינו שהלל היה כורך מצה ומרור ביחד לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו, וכבר פירשנו בזה הרבה פעמים מה היה הענין בזה. ולדרכינו יבואר דהנה מצינו שהלל מחייב עניים, והיה עני מרוד ולא היה לו לשלם לשומר הפתח להיכנס לבית המדרש (וימא לה:). והיינו מפני שנשמר מאד מכל סרך ואבק של גזל וגניבה, והיה נמנע מלקחת כל פרוטה שאולי אינו מניע לו בדין ואולי אין זה מעות כשירות, והיה בורח מצ"ט שערי היתר שלא יבוא לספק של איסור, ולא הרוויח כי אם מעות מועטים והיה עני ואביון.

ועל זה בא הלל ורימוז, דהנה במצות כתיב (שמות יב, יז) ושמרתם את המצות ודרו"ל (ילקוט שמות רמז ר"א) אמר ר' יאשיה אל תיקרי ושמרתם את המצות אלא ושמרתם את המצוות, והיינו שהמצות מורים על המצוות. ואילו המרור הוא ע"ש וימררו את חייהם (שמות א, יד), וכבר כתב זקה"ק בייטב לב שהכוונה הוא שהמצרים החטיאו את ישראל, וכמאה"כ (ירמיה ב, יט) כי רע וזר עינך את ה' אלוך, ונמצא שמרור מורה על עבירות. ובא הלל ורימוז שלא רק בעבירות אפשר לחטוא לפני הבור"ע, ואל תדמה בנפשך לומר שבאכילת מצות מצוה מובטח לך שאין בזה נדנוד של חטא, לא כן אלא אף אלו המצות השמורות ששילמת עליהם דמים מרובים וטרחת עליהם בכמה יגיעות, אבל אם המעות ששילמת עליהם היו מעות גנובים, אזי המצה והמרור כרוכים ביחד, וסופה של אכילת מצוה זו בלילי פסחים לממא אותך כאכילת מאכלות אסורות.

ומה נואלו אותם בני אדם שמצד אחד מבערים את החמץ מביתם, — אמנם גם חמץ הוא מלשון חומץ שבלשון הגמ' הוא מלשון חמס וגזל, כדמצינו (יומא לט; סנהדרין לה). אשרו חמוץ ובר חמצן) ומצד שני הרי הם מכניסים לתוך ביתם מצה שנקנה במעות גנובים. ומצה זו מטמא את האדם ואת ביתו בבחי' על מצות ומרורים יאכלוהו. כי ממוז שבא שלא ביושר הוא ממש כמאכלות אסורות. וכל מי שמביא גזל לתוך ביתו הרי הוא חייב בעונו ובעוון ביתו.

איסור גזל הוא איסור תורה ככל שאר האיסורים, ואדרבה חומר יש בה מפני שהיא מצוה שהשכל מחייבה, והאדם מבין מדעת עצמו את האיסור, שאי אפשר שיהיה קיום העולם אם איש את רעהו יגנובו ויחמוסו, וזה מביא לחורבן העולם. ועל כן צריך להזהר בזה ביותר, ולעורר בחומר האיסור, ושיכנים כל אחד את הדברים האלה בלבו ולקבל על עצמו לשמור ולעשות. (מתוך ד"ת בשיעור חורש"י פרשת משפטים שנת תשמ"ד לפ"ק — שנה כ"א, גליון י"ח)

תוכן הענינים:

- ביאור האלשי"ך הק' במצות תרומת הדשן.
- אין השי"ת נצרך לעבודת האדם. ועובדא מוקה"ק מצאנו זי"ע בזה.
- רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.
- דברי זקה"ק מצאנו זי"ע כשעה לפני הסתלקותו שכעת רואה שהבור"ע הוא אין סוף וכו'.
- תכלית הבריאה הוא להראות שלימותו ית' לנבראים.
- רצונו ית"ש שעל האדם לגשת לעבודת השי"ת כאילו הקב"ה זקוק לעבודתו.
- צדיקים העובדים השי"ת באמת מגיעים למדרגה שנעשים עצם אלקות כמלאכי מעלה.
- דברי הרה"ק מצאנו בזה.
- הבעש"ט הק' היה מצפה כל יום לעולם התיקון כדי שיהא עצם אלקות.
- נדב ואביהוא נעשו על שהקריבו אש זרה, כי הם היו עצם אלקות.

לע"נ האשה החשובה מרת אסתר יענטא בהר"ר אברהם צבי ז"ל
נלב"ע י' ניסן תשמ"א – ת. נ. צ. ב. ה.
הונצח ע"י בנה
הרה"ח מוה"ר אברהם צבי איימער הי"ו

גליון זה נדבת
הרה"ח מוה"ר יוסף מארך הי"ו
לרגל שמחת אירוסים בתו
עב"ג הבה"ח המו"מ בתויר"ש כמר צבי אלימלך וועבער ני"ו
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת
הרה"ח מוה"ר חיים יצחק אייזיק הלוי לעווי הי"ו
לרגל שמחת אירוסים בנו
הבה"ח המו"מ בתויר"ש כמר יחזקאל יהודה הלוי ני"ו
למז"ט ובשטומ"מ

גליון זה נדבת
הרה"ח מוה"ר יצחק [ברמ"י] טעסלער הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבת מירל שתחי'
ולרגל שמחת תגלחת בנו זאב נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

מכון להוצאת דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

שע"י איגוד חסידי צאנז

718.431.1055

אבל יחיד עשי לך

עינינו יזלו דמעה ועפעפינו ירדו מים על שבר בת עמי,
בהסתלקותו לשמי רום של ארו בלבנון, שר התורה, מנורה
הטהורה, עמודא דנהורא, מרא דכולא תלמודא, כל רו לא
אניס ליה, עובד ה' במסי"נ בקדושה ובטהרה ובלבת אש
קודש, עמוד צלותהון דישראל, חסידא ופרישא, נהורא
נפישא, אשר שרת בשם ה' אלקיו להשיב לשואלים
ולמבקשי דעת דבר ה' זו הלכה בשפה ברורה, כמשה מפי
הגבורה, על קהל עדתנו הק' הדרתו ותפארתו, והאיר פניה
באור תורתו יראתו ועבודתו, ה"ה

הגאון הצדיק המפורסם כקש"ת

רבי אהרן ב"ר אלטיר ברוך זצללה"ה

גאב"ד לינו וחבר הביד"צ דקהלתנו הק'

חותן המלך כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שנתבקש לישיבה של מעלה למגינת לבנו ולב כל ישראל

ביום השבת קודש פרשת ויקרא

הוי! מי יתן לנו תמורתו

*

תנחומנו הכנים שגורים בזה לכל המשפחה הרוממה הי"ו

ולבתו הרבנית הצדיקת שתליט"א

א"ח כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

המקום ינחם אתכם ולא תוסיפו לדאבה עוד

בכאב וביגון, איגוד חסידי צאנו